

[Bertel Haarder]

den er der i vejen for, at man kan køre med 2-sporede gymnasier i fremtiden? Hvorfor har gymnasiedirektoratet udøvet det tyranni, at gymnasier nu helst skal være 6-sporede, sådan at man i byer, hvor gymnasiet er blevet for lille, lægger et nyt gymnasium ved siden af, fordi gymnasierne skal være så store, at man ikke kan sprede dem ud i de mindre bysamfund? Vi begriber det ikke, og på det punkt vil vi gerne sige, at vi mener, der godt kan ligge et gymnasium i f. eks. Toftlund, men det er selvfølgelig en forudsætning, at man kan gå ned på 3 og 2 spor, hvis elevgrundlaget senere svigter. Men så sørg for, at man kan gå ned på 3 og 2 spor! Det er direktoratet, der skal ændre politik på det felt.

Jeg har som sagt i min tale især holdt mig til forsøgene og til ministertalen, der jo især går på indholdet, vel vidende, at mange af disse ting skal vi ikke beslutte herinde, men det er sagt alligevel, og det er noget, vi trængte til at få sagt.

Halygaard (FP):

Der er vist efterhånden almindelig enighed om, at hele uddannelsessystemet trænger til en grundig revision. Det gælder folkeskolen, det gælder skævhederne i uddannelsessystemet for de 16-19-årige, både gymnasiet og erhvervsuddannelserne, og forholdene inden for de videregående uddannelser med adgangsmuligheder og studiestøtte. Gang på gang har vi i de senere år haft debatter her i folketinget om snart alle områder inden for uddannelsessystemet, og stadig er der ikke taget initiativer til løsninger, der er tilfredsstillende for samfundet. Tværtimod stiger utilfredsheden og usikkerheden, også blandt børn og unge.

I dag har vi en debat om gymnasiet, på torsdag en debat om folkeskolen. Vi burde nok have behandlet begge forespørgselsdebatter under ét, for problemerne hænger nøje sammen og kan kun løses i sammenhæng.

Fremskridtspartiet har gang på gang peget på skævhederne i uddannelsesreformen og ønsket en omfattende revision, men har samtidig hævdet, at forudsætningerne herfor er, at vi først tager fat på at bringe orden i folkeskolen. Det er folkeskolen, der er basis for ethvert videre uddannelsesforløb, og derfor er det her, vi først og fremmest må sætte ind.

Folkeskoleloven med løse formuleringer om krav til eleverne vedrørende fagprøver og eksamensordninger har skabt uro og usikkerhed også i det videre uddannelsesforløb og forringet det faglige grundlag for ethvert uddannelsesforløb også for de 16-19-årige. Derfor er det forkert at bygge et fremtidigt uddannelsesmønster op på den folkeskole, som eksisterer i dag. Det er som at bygge hus på sandgrund, og derfor mener jeg ikke, at vi er nået dertil, hvor vi med rette kan diskutere gymnasiets forhold og indhold.

Vi ønsker fra fremskridtspartiets side folkeskolen først og fremmest cementeret med større krav til eleverne om deltagelse i bestemte obligatoriske fag i stedet for som nu at overlade det til eleverne selv at bestemme. En væsentlig stramning er nødvendig, også af hensyn til det videre uddannelsesforløb.

Noget andet er, at vi på vejen ind i de nok så omtalte fattigfirsere er tvunget til at tænke mere kontant på udnyttelsen af de økonomiske ressourcer. Det gælder ikke blot nødvendigheden af at udnytte de 9 folkeskoleår mest hensigtsmæssigt, men også af at følge udviklingen kritisk videre frem. Jeg er derfor enig med undervisningsministeren, når ministeren i bladet Uddannelse, nr. 3, 1981, udtaler:

»Lader man bare gymnasiet sejle sin egen sø, vil det kunne skabe problemer, ikke bare i gymnasiet selv, men også inden for andre ungdomsuddannelser.«

Så hører enigheden stort set op, for set ud fra et samfundsmæssigt synspunkt er udviklingen på gymnasieområdet nærmest uhyggelig. Størstedelen af dem, der kommer ud med studentereksamen om nogle år, kommer ud med forventninger, der ikke kan opfyldes, og det betyder risiko for tabere højere oppe i uddannelsessystemet.

Her kommer vi netop til det centrale eller i hvert fald det, som burde være det centrale, i denne forespørgselsdebat, og som på grund af arbejdsløhedssituationen er højaktuelt, og det er: skal størrelsen og omfanget af uddannelsessystemets forskellige grene styres af de unges erhvervsønsker, eller skal det styres af erhvervslivets behov for forskellige kategorier af arbejdskraft? Hidtil må man erkende at det er de unges erhvervsønsker, der har styret uddannelsessystemet ved udbygning af gymnasier stort set over hele landet, udbygning af tekniske skoler, specialarbejderskoler osv.